

Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [pt](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska. Översättningen till är dock redan färdig.

Swipe to change

Bevisupptagning genom videokonferens

Portugal

1 Kan bevis tas upp via videokonferens antingen med deltagande av en domstol i den ansökande medlemsstaten eller direkt av en domstol i den medlemsstaten?? Vilka nationella förfaranden eller lagar gäller i så fall?

Enligt portugisisk rätt ska domaren vid den ansökande domstolen ta upp bevis direkt från personer som ska höras via videokonferens utan medverkan från domaren vid den anmodade domstolen. Denna bestämmelse är tillämplig på interna förfaranden som innefattar en bevisupptagning via videokonferens. Detta är även tillämpligt i gränsöverskridande mål där domstolen i den ansökande medlemsstaten ska verkställa en bevisupptagning via videokonferens enligt artikel 17 i förordning (EG) nr 1206/2001 av den 28 maj 2001.

Domstolen från den ansökande medlemsstaten kan även i gränsöverskridande mål begära verkställighet av en bevisupptagning via videokonferens enligt artiklarna 10–12 i förordning (EG) nr 1206/2001 av den 28 maj 2001.

De viktigaste nationella processrättsliga bestämmelser som reglerar verkställighet av bevisupptagning via videokonferens från experter, vittnen och parterna är följande:

Experter

Artikel 486 i civilprocesslagen

Inställelse av **experter** vid slutförhandlingen

1 – Experter ska på begäran av en av parterna eller av domaren inställa sig vid slutförhandlingen för att tillhandahålla de klagöranden som krävs av dem under ed.

2 - Experter från institutioner, laboratorier eller myndigheter hörs via telefonkonferens från deras arbetsplats.

Vittnen

Artikel 502 i civilprocesslagen

Bevisupptagning via telefonkonferens

1 - **Vittnen** som har hemvist utanför domstolens domkrets (eller i fråga om de autonoma regionerna, utanför den aktuella ön) ska presenteras av parterna enligt artikel 507.2 när de har lämnat en sådan försäkran enligt vilken de erbjuder sig att vittna, eller ska höras via telefonkonferens under en särskild förhandling vid domstolen i den domkrets där de har hemvist.

2 - Den domstol som hör målet ska fastställa ett datum för hörande i samråd med den domstol där vittnet ska avlägga vittnesmål och ska kalla vittnet att inställa sig.

3 - Det datum som hörandet ska äga rum ska vittnet identifiera sig för rättssekreteraren vid den domstol där bevisupptagningen ska äga rum. Emellertid ska bevisupptagningen efter denna tidpunkt verkställas vid den domstol som prövar målet och inför parternas ombud, via telefonkonferens, utan att det krävs någon medverkan från domaren vid den domstol där hörandet äger rum.

4 - Vittnen med hemvist utomlands ska höras via telefonkonferens på villkor att nödvändig teknisk utrustning finns tillgänglig vid deras hemvist.

5 - Vad gäller mål som ska höras vid domstolar inom storstadsområdena Lissabon eller Porto är det inte möjligt att verkställa en bevisupptagning via telefonkonferens om vittnet har hemvist i det aktuella området, förutom i de situationer som föreskrivs i artikel 520.

Artikel 520 i civilprocesslagen

Direkt kommunikation mellan domstolen och den person som ska höras

1 - Om det är omöjligt eller mycket svårt för den person som ska höras att inställa sig vid domstolen, kan domstolen med parternas medgivande besluta att hörandet ska genomföras via telefon eller något annat direkt kommunikationsmedel mellan domstolen och denna person i syfte att erhålla nödvändiga klagöranden för att kunna avgöra målet på ett vederbörligt sätt. Det krävs emellertid att de uppgifter som ska utredas eller klargöras är förenliga med ett sådant förfarande.

2 - Domstolen ska, med alla tillgängliga medel, säkerställa att hörandet är sanningsenligt och frivilligt, särskilt genom att se till att den som ska höras åtföljs av en domstolstjänsteman under bevisupptagningen och att förhörets innehåll och de omständigheter under vilka uppgifterna har lämnats protokollförs.

3 - Det fall som föreskrivs i denna artikel ska omfattas av bestämmelserna i artikel 513 [ed och inledande förhör av domaren] och av första delen av punk 4 i denna artikel [domaren kan besluta om ett nytt hörande i sin närvaro].

Parterna

Artikel 456 i civilprocesslagen

Tid och plats för hörandet

1 - Hörandet ska, i princip, äga rum vid slutförhandlingen, såvida det inte är brådskande eller det är omöjligt för den som ska höras att inställa sig vid domstolen.

2 – Bestämmelserna avseende hörande via telefonkonferens är enligt artikel 502 tillämpliga **på parter** med hemvist utanför domkretsen eller, för de autonoma regionerna, utanför den aktuella ön.

3 - Det är även möjligt att genomföra hörandet under den inledande förhandlingen. I sådana fall är bestämmelserna i föregående punkter tillämpliga med nödvändiga anpassningar.

2 Finns det några begränsningar för vilka personer som kan höras via videokonferens – är det exempelvis bara vittnen eller kan andra, t.ex. sakkunniga eller parter, också höras på detta sätt?

Några uttryckliga begränsningar föreligger inte. Enligt nationell rätt är det tillåtet att höra vittnen, parter och experter via videokonferens i enlighet med ovan nämnda bestämmelser.

3 Vilka begränsningar, om några, gäller för den typ av bevis som kan tas upp via videokonferens?

Se svaret på föregående fråga.

4 Finns det några begränsningar för var personen i fråga ska höras via videokonferens – dvs. måste det vara i en domstol?

Enligt den allmänna regeln ska bevisupptagningen med den person som ska höras via videokonferens äga rum vid domstolen. Experter från myndigheter kan emellertid höras via videokonferens från sin arbetsplats. I de situationer som föreskrivs i artikel 520 i civilprocesslagen (till vilken det hänvisas i svaret på fråga 1) kan domstolen i undantagsfall höra en person via videokonferens som befinner sig på en annan plats än vid domstolen.

5 Är det tillåtet att spela in höranden via videokonferens och finns det i så fall utrustning för detta?

Ja, höranden via videokonferens registreras alltid genom domstolens system för ljudinspelningar i enlighet med artikel 155 i den portugisiska civilprocesslagen.

6 På vilket språk ska hörandet hållas a) när framställningar görs enligt artiklarna 10–12, och b) vid direkt bevisupptagning enligt artikel 17?

Om Portugal är den anmodade medlemsstaten beror språket för hörandet på följande omständigheter:

a) Vid framställningar enligt artiklarna 10–12 i förordning (EG) nr 1206/2001 av den 28 maj 2001 används portugisiska. Om en utländsk person ska höras har denne rätt att uttrycka sig på ett annat språk om han inte förstår portugisiska. I sådana situationer ska den ansökande domstolen informera den anmodade domstolen, så att den kan utse en tolk till hörandet vid den anmodade domstolen.

b) Vid framställningar enligt artikel 17 i förordning (EG) nr 1206/2001 av den 28 maj 2001 används det språk som föreskrivs i den nationella lagstiftningen i den ansökande domstolens medlemsstat. Om personer som inte talar portugisiska ska höras kan den ansökande domstolen, i enlighet med sin nationella lagstiftning, utse en tolk som är närvarande vid den ansökande domstolen. Den ansökande domstolen kan även, om den så önskar, begära att den (anmodade) portugisiska domstolen utser en tolk som närvarar vid den anmodade domstolen.

I samtliga fall som anges ovan under a) och b) där det krävs att en tolk är närvarande vid domstolen i den anmodade medlemsstaten, kan sistnämnda domstol kräva att domstolen i den ansökande medlemsstaten betalar tolkens arvode enligt artikel 18.2 i förordning (EG) nr 1206/2001 av den 28 maj 2001.

7 Vem ansvarar för att vid behov tillhandahålla tolkar vid båda typerna av hörande, och var ska de finnas?

Denna information har redan behandlats i svaret på fråga 6.

8 Vilket förfarande gäller för anordnandet av hörandet och meddelande av tid och plats till den person som ska höras? Hur lång tid ska medges när datumet för hörandet bestäms för att ge personen i fråga tillräcklig framförhållning?

Enligt nationell rätt regleras det förfarande som är tillämpligt på hörandet samt vad gäller kallelse av en person för inställelse i domstol i princip i artiklarna 7.3, 172.5 och 172.6, 220, 247.2, 251.1, 417, 507, 508 och 603 i den portugisiska civilprocesslagen.

Generellt sett ankommer det på domstolens kansli att på eget initiativ informera vittnen, experter, parterna och deras ombud när de är kallade att inställa sig vid ett rättsligt förfarande efter domstolsbeslut. Om en part begär att ett vittne ska höras via videokonferens ankommer det på domstolens kansli att kalla vittnet att inställa sig.

Kallelser av vittnen, experter eller andra berörda personer (tolkar, tekniska rådgivare etc.) till domstol, sänds med rekommenderad post, där tid, plats och skäl för inställelse anges. Kallelsen anses ha blivit delgiven även om mottagaren vägrar att motta den. En sådan vägran ska bekräftas av postdistributören.

En kallelse till en part att inställa sig i ett rättsligt förfarande eller att lämna vittnesmål sänds med rekommenderad post, där tid, plats och anledning för inställelsen anges. Om parten har utsett en advokat eller om denne både representeras av en advokat och ett annat ombud ska även dessa delges.

Parternas ombud erhåller ett elektroniskt meddelande enligt artikel 25 i ministerförfordning (*Portaria*) nr 280/2013 av den 26 augusti 2013. It-systemet styrker vilket datum meddelandet utfärdades.

Någon uttrycklig frist föreskrivs inte i lag mellan meddelandet och datumet för hörandet. I samtliga situationer som föreskrivs ovan anses meddelandet vara delgivet den tredje dagen efter dess registrering eller dess elektroniska överföring. Om den tredje dagen inte är en arbetsdag, anses meddelandet ha delgetts den första efterföljande arbetsdagen. Av praktiska skäl är det således nödvändigt att åtminstone respektera denna frist i förhållande till datumet för hörandet för att meddelandet ska kunna anses effektivt delgivet.

I brådskande situationer kan kallelsen (eller en annullering av kallelsen) för vittnen, experter, andra berörda personer, parterna eller deras ombud lämnas via telegram, telefon eller något annat jämförbart kommunikationssätt. All telefonkontakt registreras i akten i målet och åtföljs av någon form av skriftlig bekräftelse.

Om en person som har kallats uteblir krävs det att denne motiverar uteblivandet inom 5 dagar (kalenderdagar, men om den sista dagen inte är en arbetsdag förlängs fristen till nästföljande arbetsdag).

Vid ett uteblivande föreskrivs följande tvångsåtgärder enligt nationell portugisisk rätt. Om ett vittne uteblir som har kallats i vederbörlig ordning och som inte har motiverat uteblivandet inom den frist som föreskrivs i lag åläggs denne böter och domaren kan besluta att vittnet ska hämtas för hörande. Dessa sanktioner är inte tillämpliga om rättegången skjuts upp av en annan anledning än vittnets frånvaro. Om en expert eller någon annan berörd person uteblir som har kallats i vederbörlig ordning och som inte har motiverat uteblivandet inom den frist som föreskrivs i lag åläggs denne böter. Om en part uteblir som har kallats i vederbörlig ordning och som inte har motiverat uteblivandet inom den frist som föreskrivs i lag åläggs denne böter och denna underlåtenhet kan tolkas fritt av domstolen i bevishänseende. Om domstolen anser att partens uteblivande gör det omöjligt att uppfylla bevisbördan kan den tillämpa omvänd bevisbörda.

9 Vilka är kostnaderna vid användning av videokonferens och hur ska de betalas?

Inga avgifter tas ut för användning av systemet för videokonferens.

10 Vilka bestämmelser, om några, gäller för att säkra att den person som ska höras direkt av den ansökande domstolen har informerats om att bevisupptagningen ska ske på frivillig grund?

Om en portugisisk domstol är den ansökande parten som har gjort en framställan enligt artikel 17 i förordning (EG) nr 1206/2001 av den 28 maj 2001 ska den kalla den person som ska höras att inställa sig vid den (anmodade) domstolen i den andra medlemsstaten per post, på ett av de sätt som föreskrivs i svaret på fråga 8, beroende på omständigheterna. Denna möjlighet till delgivning via post föreskrivs i artikel 14 i förordning (EG) nr 1393/2007 av den 13 november 2007. Den person som ska höras informeras i kallelsen om att inställelsen sker på frivillig grund.

Om en portugisisk domstol är den anmodade parten ska den ansökande domstolen kalla de personer som ska höras och informera dem om att inställelsen sker på frivillig grund.

Efter ömsesidig överenskommelse mellan den ansökande och den anmodade domstolen kan kallelsen till den person som ska höras och informationen om att inställelsen sker på frivillig grund genomföras av domstolen i den anmodade medlemsstaten. Detta kan även hända i praktiken oberoende av huruvida den portugisiska domstolen är den ansökande eller anmodade parten.

11 Vad finns det för förfarande för att kontrollera identiteten på den person som ska höras?

Vid den tidpunkt som fastställts för bevisupptagningen ska rättssekreteraren vid domstolen kontrollera att den person som ska höras är närvarande och informera den domare som ska genomföra förhöret eller den ansökande domstolen om denna genomför hörandet direkt.

Om bevisupptagningen genomförs av en portugisisk domare vidtas följande steg när förfarandet väl har inletts och innan själva hörandet äger rum: i) den person som ska höras, vittnet eller experten avlägger ed inför domaren, ii) domaren ställer inledande frågor för att fastställa personens identitet.

Det ankommer på domaren att ställa inledande frågor för att fastställa identiteten på den person som ska höras genom att fråga efter namn, yrke, hemvist, civilstånd och alla andra detaljer som anses nödvändiga för att kunna identifiera vederbörande.

Domaren ska dessutom fråga den person som ska höras om vederbörande är en släkting, en vän eller en fiende till någon av parterna och om denne har något direkt eller indirekt intresse i målet, för att kunna bedöma vittnesmålet trovärdighet.

Om domaren vid sin inledande utfrågning konstaterar att ett vittne inte är tillräckligt eller att inte rätt person har inställt sig får vederbörande inte lämna vittnesmål. Ett vittne är inte tillräckligt om, utan att dennes psykiska tillstånd utgör hinder, vederbörande inte har någon naturlig förmåga (psykisk eller mental) för att genomföra hörandet.

Den inledande utfrågningen gör det bland annat möjligt för domaren att fastställa de fall i vilka vittnen eller parter har rätt att neka hörande enligt den portugisiska civilprocesslagen.

Följande personer får neka att höras som vittnen (med undantag för förfaranden som har i syfte att fastställa deras barns födelse eller dödsfall):

- Släktingar i uppstigande led i målet, inbegripet deras avkomlingar och adoptivföräldrar i mål som rör deras adoptivbarn och omvänt.
- Svårföräldrar i mål som rör deras svärsöner eller svärdöttrar och omvänt.
- Make/maka eller tidigare make/maka i mål som rör den andra maken/makan eller tidigare maken/makan.
- Sambo eller tidigare sambo som bor/har bott under äktenskapsliknande förhållanden tillsammans med en av parterna i målet.

Det ankommer på domaren att informera de personer som anges ovan om deras rätt att vägra lämna vittnesmål.

Vittnen som är bundna av tystnadsplikt i sitt arbete, i egenskap av offentliga tjänstemän eller på grund av statshemligheter ska undantas från vittnesmål i den utsträckning uppgifter som faller under denna tystnadsplikt omfattas. I sådana fall ska domaren bekräfta att denna ursäkt är motiverad och om han bedömer att det är nödvändigt, befria vederbörande från dennes tystnadsplikt.

Hörandet av parterna ska begränsa sig till personliga uppgifter. I ett civilrättsligt mål är det inte tillåtet att höra en part om kriminella eller straffbelagda handlingar för vilka denne är föremål för utredning i ett straffrättsligt mål.

12 Vilka bestämmelser gäller för avläggande av ed, och vilka uppgifter behövs från den ansökande domstolen när en ed krävs vid direkt bevisupptagning enligt artikel 17?

Följande gäller enligt portugisisk rätt:

Innan bevisupptagningen påbörjas ska domaren varna den person som ska höras om den moraliska betydelse eden har, om skyldigheten att vara sanningsenlig och om de sanktioner som är tillämpliga vid mened.

Domaren ber därefter den som ska höras avlägga följande ed: *"Juro pela minha honra que hei-de dizer toda a verdade e só a verdade" (jag svär på ära att säga sanningen, hela sanningen och ingenting annat än sanningen).*

Varje vägran att avlägga ed likställs med en vägran att avge vittnesmål. Båda fallen anses utgöra lagtrots och kan om de inte är motiverade sanktioneras som sådant om domaren beslutar detta.

När en domstol från en annan medlemsstat genomför en direkt bevisupptagning via videokonferens i Portugal enligt artikel 17 i förordning (EG) nr 1206/2001 av den 28 maj 2001 krävs det att domstolen från den ansökande medlemsstaten meddelar den (anmodade) portugisiska domstolen följande kontaktuppgifter från den som ska höras: namn, yrke, hemvist, civilstånd och andra uppgifter som anses nödvändiga för att vederbörande ska kunna identifieras. Det ska dessutom meddelas i vilken egenskap personen ska höras (part, vittne, expert, teknisk rådgivare), vilka språk personen talar och huruvida det är nödvändigt att utse en tolk vid den anmodade domstolen.

Dessa element är nödvändiga för att den (anmodade) portugisiska domstolen ska kunna utse en tolk och dessutom kunna kontrollera att den person som ska höras har infunnit sig vid den tidpunkt som fastställts för videokonferensen.

Om den portugisiska domaren inte medverkar i förfarandet krävs det emellertid att eden avläggs via videokonferens inför domaren vid domstolen i den ansökande medlemsstaten. Detta gäller även i tillämpliga fall för inledande utfrågningar och frågor som rör bristande rättslig handlingsförmåga, tillräcklighet och undantag från skyldigheten att vittna, vilka enligt artikel 17.6 i förordning (EG) nr 1206/2001 av den 28 maj 2001 omfattas av behörigheten från domaren i den ansökande domstolen i enlighet med de processrättsliga bestämmelserna i den ansökande medlemsstaten.

13 Vilka åtgärder har vidtagits för att se till att det finns en kontaktperson på platsen för videokonferensen för samordning med den ansökande domstolen och en person som på dagen för hörandet finns tillgänglig för att sköta videokonferensutrustningen och hantera eventuella tekniska problem?

Den ansökande och den anmodade domstolen (när den sistnämnda har identifierats av den centrala myndigheten) ska ta direkt kontakt för att planera videokonferensen samt fastställa ett tidigare datum för ett preliminär test.

Av praktiska skäl är det lämpligt att genomföra detta test innan vittnet har kallats. Datumet för testet ska således fastställas tillräckligt långt i förväg för att vittnet ska kunna kallas i tid.

Den dag som testet äger rum samt datumet för hörandet via videokonferens ska en it-tekniker, en telekommunikationstekniker eller en rättssekreterare från domstolen som innehar nödvändiga kunskaper vara närvarande vid båda domstolarna.

I Portugal har institutet för finansiell förvaltning och rättslig infrastruktur (*Instituto de Gestão Financeira e Estruturas da Justiça* eller IGFEJ) inrättat ett arbetslag för videokonferenser vid domstolarna.

Av organisatoriska skäl och i den utsträckning det är möjligt ska datumet för testet och datumet för hörandet meddelas till IGFEJ med tre dagars varsel. En sådan frist gör det möjligt för IGFEJ att kontrollera att de nödvändiga tekniska villkoren är uppfyllda för att videokonferensen ska kunna genomföras, ingripa direkt vid kommunikationsproblem mellan domstolarna och övervaka videokonferenstesterna.

Planering av en videokonferens i en annan medlemsstat på begäran av en portugisisk domstol

Den (ansökande) portugisiska domstolen kan i förväg begära att IGFEJ ska säkerställa att de nödvändiga tekniska villkoren för att videokonferensen ska kunna genomföras är uppfyllda, ingripa vid kommunikationsproblem mellan domstolarna och övervaka videokonferenstesterna.

För att lösa tekniska problem ber den portugisiska domstolen även domstolen i den anmodade medlemsstaten att utse en kontaktperson som är ansvarig för videokonferensen för att övervaka testet och eventuellt tillhandahålla nödvändig tekniskt assistans i samarbete med de portugisiska teknikerna.

När de portugisiska domstolarna utgör den ansökande parten ber de ofta den portugisiska kontaktpunkten från det europeiska rättsliga nätverket på privaträttsens område om hjälp, vilken tar direkt kontakt med de anmodade domstolarna för att planera tester och videokonferenser. Om den erhåller information om tekniska problem vidarebefordrar kontaktpunkten dessa direkt till de arbetslag som är ansvariga för videokonferensen i var och en av de berörda medlemsstaterna och efterfrågar de förbindelser, den information eller de tekniska justeringar som krävs och informerar därefter de berörda domstolarna. Genom detta förfarande kan språkliga hinder övervinnas så att videokonferensen kan genomföras på ett framgångsrikt sätt.

Planering av en videokonferens i en portugisisk domstol på begäran av en annan medlemsstat

I Portugal är generaldirektoratet för rättslig administration (*Direcção-Geral da Administração da Justiça*, DGAJ) den centrala myndighet som är ansvarig för att motta och godta framställningar från andra medlemsstater enligt artikel 17 i förordning (EG) nr 1206/2001 av den 28 maj 2001. Om framställningen godtas ska DGAJ meddela domstolen i den ansökande medlemsstaten vid vilken (anmodad) portugisisk domstol videokonferensen ska äga rum. När denna information har lämnats ska den ansökande och den anmodade domstolen direkt komma överens om datum för testet och för hörandet via videokonferens.

I egenskap av central myndighet ska DGAJ underlätta den direkta kontakten mellan den ansökande och den anmodade domstolen samt med IGFEJ:s stödgrupp för videokonferenser för att övervinna eventuella tekniska problem. Dessutom kan nätverkets portugisiska kontaktpunkt även på begäran tillhandahålla nödvändiga kontakter.

Domstolarna tar direkt kontakt med varandra för att boka sal för videokonferensen och för att utse den personal som ska upprätta den tekniska förbindelsen och assistera under videokonferensen vid den ansökande, respektive vid den anmodade domstolen. I Portugal utses normalt sett en rättssekreterare som har de nödvändiga kunskaperna, helst tillsammans med en it-tekniker från den portugisiska domstolen.

Om videokonferensen genomförs via en internetförbindelse är det obligatoriskt att detta görs från Portugal. I detta syfte ska den portugisiska domstolen i förväg be IGFEJ upprätta en extern förbindelse.

Om videokonferensen genomförs via telefonlinje (ISDN), kan förbindelsen med den portugisiska domstolen upprättas från domstolar i andra medlemsstater. Vid tekniska problem kan it-tekniker från den portugisiska domstolen eller från IGFEJ tillhandahålla nödvändig support.

14 Vilka ytterligare uppgifter, om några, krävs från den ansökande domstolen?

Varje framställning om videokonferens ska åtföljas av följande information som anges i fält 12 i formulär I i bilagan till förordning (EG) nr 1206/2001 av den 28 maj 2001 eller som en bilaga till detta formulär.

1. Tekniska uppgifter om den videokonferensutrustning som används av den ansökande domstolen:

Det kommunikationsprotokoll som ska användas (till exempel H.323, H.320)

Videoprotokoll (till exempel H.261, H.263 och H.264)

Audioprotokoll (till exempel G.711a, G.711u, G.722, G.729)

I förekommande fall, protokoll för innehållsdelning [till exempel H.239 eller BFCP (SIP)]

Säkerhet: H.235 och det aktuella tolererade värdet

Maximalt understödd bandbredd

Utrustning *standalone*, MCU eller Gateway

Om det är fråga om MCU eller Gateway, huruvida det föreligger IVR.

2. Uppgifter om domstolens ISDN-förbindelse och/eller allmänna internetförbindelse.

3. Begäran om planering av ett videokonferenstest före genomförandet av bevisupptagningen.

4. Namn och direkta kontaktuppgifter (telefon, fax och e-post) till den person som ska tillhandahålla support under videokonferensen (rättssekreterare från domstolen om möjligt åtföljd av en it-tekniker eller telekommunikationstekniker som tillhandahåller support till domstolen).

Observera

Informationen på denna sida är inte bindande för nätverkets kontaktpunkter, domstolarna eller någon annan adressat. Den befriar inte från någon skyldighet att ta del av tillämplig lagstiftning. Sidorna uppdateras regelbundet och tar hänsyn till utvecklingen av tolkningen genom rättspraxis.

Senaste uppdatering: 07/10/2019

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

De EU-länder som ansvarar för det nationella innehållet på den här webbplatsen håller på att uppdatera delar av sitt innehåll mot bakgrund av Storbritanniens utträde ur EU. Det kan dock ta ett tag innan vi har uppdaterat alla sidor.